III. évfolyam — Arad, 1888. Junius 23. Szombat — 170-ik szám.

Szerkesztőség:
Kazinczy-utcza 1. sz., földszint.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Petőfi-utcza 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetések díjszabás szerint.
Egyes szám **5** kr., ünnep- és vasárnaputáni szám **8** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési arak:
Helyben házhoz hordva.

Egész évre	12 frt
Fél évre	6 frt
Negyedévre	3 frt
Egy hóra	1 frt

Videkre postán küldve:

Egész évre	14 frt — kr.
Fél évre	7 frt — kr.
Negyed évre	3 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt 20 kr.

Hirdetések helyben fizetendők.
Százalékot nem adunk.

Magyar beruházási kölcsön.

Budapest, junius 21.

Ha még mindig a boldogitó békének örvendünk, határaink ellenséget, rónáink pusztulást nem láttak, hadköteles fiaink csak edző gyakorlatokban verejtéket ontanak s nem vérüket gyilkos háboruban; ugy ezt lankadatlan figyelmünknek s az általunk kifejtett impozáns hatalomnak köszönjük. Nem lepnek meg bennünket, mert figyelmesek, nem támadnak meg, mert erősek vagyunk. Egyetlen strategiai, egyetlen taktikai mozzanat sem lett figyelmen kivül hagyva, mely pozicziónk erősitésére védképességünk s harczkészségünk tökéletesitésére szolgál: mig gróf Kálnoky a külpolitikát egész Európa által bámulva elismert ügyességgel vezeti, barátságainkat emeli és szaporitja, az ellenségeket megfélemliti s megbénitja, a hadügyi kormányzat sem mulaszt el semmit, hogy a hadsereg a modern tettképesség magaslatán álljon, tökéletes felszerelés és exakt kiszámitott elhelyezés által minden pillanatban képes legyen, a kellő ponton hatásba léptetni hatalmas tehetségének egész sulyát. Az állami kormány pedig, a magyar miniszterium a közös kormány okos és erélyes törekvésének nem kicsinylendő értékü segitséget ad, mi mellett viszont a kormány részesül a magyar országgyülés hazafias előzékenységében. A 4 és fél **százalékkal aranyban kamatozó magyar beruházási kölcsön** parlamenti tárgyalásai, mely kölcsönnek aláirási prospektusát ma teszi közzé az Union-bank csoportja, Magyarország kortörténetének annaleseiben fényes lapokat töltenek meg. A kormány nem csinált titkot belőle, hogy a kölcsön által beszerzendő összegek első sorban stratégiai, honvédelmi czéloknak fognak szolgálni és csak másod sorban a békés közgazdasági czélok emelésére. A törvényhozás ennek daczára nem alkudozott a kivánt összegek miatt, hanem inkább emelkedett, hazafias hangulatban az utolsó fillérig megszavazza a pénzt s a beruházási kölcsönnek minden kigondolható sekuritást, garanciát s kedvezményt megadott az utra, melyek részére a legszivesebb fogadtatást biztositják az európai pénzpiaczon.

Az 1888. évi 4 és fél százalékos magyar beruházási arany-kölcsön — főleg a német piaczra számitva, — 30.620,000 német birod. értékü márka névértékben bocsáttatik ki és 1 483,669·32 német bir. ért. márkát tevő annuitások által törlesztetik A magyar állam ezen, a kassa-oderbergi, magyar-észak-keleti és magyar-gácsországi vasutaknak adott beruházási kölcsönért a részes vasutaknak együttesen, külön biztositást engedélyezett s ezen felül a kamatok s a törlesztési részletek pontos fizetéseért jótállást vállalt; a részletkötvények, ezek szelvényei és a tőkevisszafizetések teljesen bélyegilleték s adómentesek; a szelvényeket s a kisorsolt kötvényeket az állampénztárak váltják be. Ezenkivül nevezett vasutak is jótállnak a kötvényekért, melyek a törvény értelmében óvadékképesek s árvapénzek elhelyezésére alkalmasak. Hitelpapirért többet tenni csakugyan lehetetlen s nem szenved kétséget, hogy az európai s különösen a német piacz az uj magyar papirt mely oly czélokból létesittetett, melyek a velünk szövetséges Német birodalmat majdnem oly igen kell, hogy érdekeljék, mint jó magunkat, — a legkedvezöbben fogadja s a folyó hó 25-én leendő aláirásnak teljes fényes sikert készit elő.

Magyarország eddig mindent megtett s jövőre is meg fog tenni mindent a mit a saját s a világbéke érdeke tőle, megkiván. Dusan áldoz a béke megóvásáért s e mellett a legkielégitőbb mérvben gondoskodik a bevételek emeléséről, a legtökéletesebb, legkérdéstelenebb biztosságáról a hitelnek, melyet Európa nyujt neki. Erősek akarunk lenni, a jó hitel lényeges tényezője ezen erőnek, s a bank-csoport, mely ezen erő érvényesitéséhez segélyünkre van, megérdemli Magyarország köszönetét.

Az országgyülés elnapolása. A jelen országgyülés második ülésszakában csütörtökön volt az **utolsó ülés** az elnapolás előtt. A **képviselőház** ülésének elején elnök tudatá a házzal a miniszterelnök átirata folytán, hogy II. **Vilmos német császár meghatottsággal és köszönettel** fogadta a háznak III. Frigyes elhunyta feletti részvét-nyilatkozatát. — Továbbá jelenti elnök **Micsky** Lajos elhunytát és **Imrich** János képviselő lemondását. Egyéb elnöki előterjesztések után felolvasatott a kegyelmes királyi leirat, melylyel az országgyülés október 15-ig elnapoltatott.

Végül **elnök** meleg szavakban vett bucsut a náztól, melynek tagjai aztán, az elnököt éltetve s egymással szivélyesen kezet szoritva oszoltak el.

A királyi kézirat igy hangzik:

Mi Első Ferencz József

Isten kegyelméből

Ausztriai Császár, Csehország királya stb.

és Magyarország apostoli királya

Hü Magyarországunk és Társasországai Zászlósainak, egyházi és világi Főrendeinek és képviselőinek, kik az Általunk 1887. évi szeptember hó 26-ára Budapest fővárosunkba összehivott országgyülésen egybegyülvék, királyi üdvözletünket.

Kedvelt Hiveink! Magyar miniszteriumunk előterjesztésére, a jelen országgyülés üléseit folyó hó 21-ik napjától, folyó évi **október hó 15-ik napjáig** ezennel elnapoltnak nyilvánitjuk.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan hajlandók maradunk.

Kelt Budapesten, ezernyolczáznyolczvannyolczadik évi junius hó tizennyolczadikán.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Tisza Kálmán s. k.

Ugyanez aktussal napolták el a **főrendiház** gyüléseit is.

II. Vilmos császár osztrák-magyar ezredei. A hadsereg rendeleti lapja ő Felsége rendeletét közli, melylyel II. **Vilmos** német császárt az I. Vilmos német császár nevét viselő 34. sz. gyalogezred tulajdonosává nevezi ki és elrendeli, hogy a 7. sz. huszárezred ezentul a „II. Vilmos német császár és Poroszország királya" nevet viselje.

Falk Miksa külügyi expozéja.

A magyar és osztrák delegáczió illető albizottságai elkészültek a külügyi miniszterium költségvetése felől szóló jelentéseikkel s e jelentések általános része igen fontos és érdekes adalékul szolgál külügyi politikánk megitéléséhez. A magyar delegáczió külügyi bizottságának — Falk Miksa kitünő tollából eredő — jelentését, itt adjuk egész terjedelmében:

A külügyi albizottság ezidei tanácskozására, mintegy előre vetette sötét árnyékát azon szivrenditő esemény, mely alig huszonnégy órával később szomoru valóságként állott előttünk. A velünk oly benső baráti viszonyban álló német nemzet, mely alig néhány hóval előbb a német birodalom ujjáalkotójának tiszteletet parancsoló alakját látta letünni hőstetteinek szinhelyéről, gyászba borultan áll ismét egy oly fejedelem ravatala mellett, a ki a fenkölt lelkü, egyedül népe boldogitására törekvő uralkodónak valódi mintaképe volt. Nemzetünk, e gyászeset feletti fajdalmas részvétének méltó kifejezést adott a magyar parlament, melytől az országos bizottság megbizatását nyerte és ama bánatos érzés bizonyára élénk visszhangra talál e bizottság tagjainak kebelében is. A külügyi albizottság tárgyalásaira is nyomasztólag hatott e gyászeset. Meg vagyunk ugyan győződve, hogy a dicső császár kimulása mit sem fog változtatni a két monarchia közti szivélyes viszonyon, de fel kellett ismernünk — és ez tartózkodást parancsolt — hogy a hatalmas német birodalom oly döntő sulylyal bir Európa nemzetközi életében, miszerint lehetetlen hogy ily fontos változás, mely ama birodalom állami életének legfelsőbb régióit érinti, messze kiható következményü ne legyen az összes európai viszonyokra.

Voltak azonkivül még más okok is, melyeknél fogva a külügyi albizottságnak tárgyalásai ez alkalommal aránylag szük keretben mozogtak. Ugyanis egyfelől egyetlen oly speczialis kérdés sincs napirenden, mely kiváló mértékben vonta volna magára a bizottság figyelmét, másfelől pedig az általános politikai helyzetben semminemü lényeges változás nem állott be azon idő óta, a midőn az országos bizottságok utóljára együtt voltak. A mi változott, az nem annyira maga az általános politikai helyzet, mint inkább az arra vonatkozó általános felfogás, és az ezen felfogásból eredő közhangulat, mely ma, habár még elég távol van a teljes megnyugvástól, mégis aránylag nyugodtabb, mint akár még egy fél évvel ezelőtt volt. — Azon tapasztalás után, hogy még oly válságos pillanatban is, a midőn a felmerült ellentétek élességénél fogva az összeütközés majdnem kikerülhetetlennek látszott, mégis sikerült a békét fentartani; — ezen tapasztalás után némi gyökeret kezd verni az a remény, hogy ily válságok netaláni ismétlődése sem fogja szükségképen maga után vonni a béke megzavarását, és hogy ily esetekben a kormányok bölcseségének és a népek békevágyának talán jövőre is sikerülni fog ama ellentétek forrását képező kérdéseket végső eszközök alkalmazása nélkül megoldani, vagy legalább lehetőleg **későbbre halasztani azt az időpontot**, a midőn ily végleges megoldás elkerülhetlenné válik Ily értelemben fogta fel az albizottság a külügyminiszter azon nyilatkozatát, hogy az általános politikai helyzetre nézve azon nyugodtabb hangulat állott be, mely legalább nem zárja ki azon reményt, miszerint sikerülhetne a béke fentartására irányzott bizalmat jövőben az eddiginél biztosabb alapra fektetni, daczára annak, hogy — ugyancsak a külügyminiszter ur szavai szerint — eddig még egyike sem szünt meg azon okoknak, melyek a mult télen és még előbb is a világbéke körüli aggodalmaknak táplálékul szolgáltak. Ennélfogva tehát még ezen aránylagos megnyugvás is inkább subjectiv mint objectiv okokból eredvén, az albizottság csak helyeselheti a külügyminiszter ur részéről követett óvatos politikát, mely gondosan kerüli mindazt, a mi a válságot siettetni alkalmas volna; de másfelől a miniszter urral együtt azt a lehetőséget sem tartja kizártnak, hogy ez óvatosság daczára is egy-egy válság véletlenül reánk törhetne és ily — bármily fájdalmasan érzi meg minden nemzet, különösen pedig a magyar, mely minden erejét anyagi és szellemi érdekeinek ápolására óhajtaná szentelni, azon áldozatokat, melyek mulhatatlanul szükségesek arra, hogy bármely eshetőségnek is teljes készültséggel szemébe nézhessünk — ezen albizottság a haza és monarchia iránti kötelességnek tartja, véderőink megfelelő fejlesztése által a külügyminisztert oly helyzetbe hozni, miszerint szavát ott, a hol szükséges, minél nagyobb sulylyal a latba vethesse, és bármily mély és őszinte legyen is a monarchia népeinek békeszeretete, mégis annak határait is kellő komolysággal és erélylyel megjelölni képes legyen

Ebbeli eljárását mindkét irányban bathatósan támogatni fogja azon körülmény, hogy monarchiánkat nemzetközi politikájában semmi önző szándék nem vezeti, hogy nevezetesen a mi a bennünket legközelebbről érintő keleti ügyeket illeti, azon érdekek, melyeket mi ottan érvényesiteni iparkodunk és esetleg megvédeni is készek volnánk, nem kizárólag a mi érdekeink, hanem egyfelől a Balkán-félszigeten lakó népek érdekei is, melyeknek szerződésszerüleg biztositott autonomiáját, mi minden körülmények közt sértetlenül fentartatni kivánjuk, másfelől pedig egyszersmind európai érdekek is, és azoknak megvédése körül biztos számithatunk valamennyi szerződésbü európai hatalom támogatására.

Ezen hatalmak közt első sorban áll Németország, és habár a külügyi albizottság különben nem tartaná szükségesnek minden évben ujra hangsulyozni azt a nagy értéket, melyet a köztünk és Németország közt fennálló szövetségi viszonynak tulajdonitunk, ez alkalommal még sem mellőzhetjük annak kiemelését, hogy ezen érték előttünk csak fokozódott, mióta néhány hóval ezelőtt az erre vonatkozó szövetségi szerződésnek hiteles szövege nyilvánosságra jutott E szerződés — miként most már biztosan tudjuk — teljesen megfelel ugy érdekeinknek, mint kivánságainknak, mert mig egyfelől szorosan védelmi jelleme által összhangzásban áll a monarchia népeinek közvéleményével, mely minden támadási szándékot elutasit magától, ugy másfelől a két közép-európai nagy hatalom szoros egymáshoz csatlakozása által oly imponáló erőt teremt, mely a legtöbb esetben minden békezavarási szándékot már csirájában elfojtani, vagy ha ez még sem sikerülne, a pillanatra talán megzavart békét lehető

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

(Junius 23.)

Kikeletkor.)*

Végre, végre megbecsülte
A mogorva tél magát
És az enyhe kikeletnek
Végre mégis helyet ád.

Más vidékre költözött el
Nem siratva senkitől,
Legfeljebb egy egy hóember
Aláomló könnyitől.

Muló volt, amit teremtett:
Hólepel csak s jégvirág,
Muló érdem alkotásit
Elfelejti a világ.

Mert hogy csendben védpalástot
Vont virányon s réteken,
Csendes müvét érdemének
Nem tekinti senkisem.

Mindig ilyen volt a világ
S a dologból ez a vég:
A ki dijat akar nyerni,
Verje dobra érdemét!

Farkas (W.) Ferencz.

*) A fiatal szerző a napokban bocsátotta közre összes költeményeit, egy vaskos kötetben. A versek lokális termékek, a mennyiben csaknem mind Aradon és Elesken termettek. Mondjuk utána, hogy bőven, a mint ilyenkor történni szokott szigorubb ónbirálat nélkül, Az ugynevezett ifjabb irói nemzedék ma napság nagyon **türelmetlenül** tör a nyilvánosság elé, s alig hogy összehoz egy csomó verset, vagy tárczaczikket — melyek jobb helyen lennének az asztalfiókban, — azonnal egy „uj kötet" lepi meg az olvasó közönséget és a szerkesztőségeket. Ha ez igy halad, a közönség észrevétlenül egy verselő és tárczaczikkező táborrá alakul át nem sokára és a figyelemréméltóbb tehetségek is eltünnek e nagy mindenféleségben. **Farkas (W) Ferencztől** nem lehet a tehetséget megtagadni, de higyje el nekünk, hogy még várhatott volna ő is e kötettel, ha ugyan nagyobb az ambicziója annál, hogy amolyan „barátaim biztatására"-féle typusoknál többre vigye. Forma érzéke már is van, s hozzá szive is. A kötet egy pár sikerültebb verse közül való a fentebbi mutatvány is. — Szerző első kötetét hódolata jelül **Fábián László** főispán urnak — ajánlta. Kapható **Bloch H**-nál Aradon Ára 1 frt 50 kr. **Aszerk.**

Egy veszélyes titok.

(Angol regény két kötetben.)

— a „Aradi Közlöny" számára forditotta: —

(54. folyt.) **Denise.**

II. KÖTET.

TIZENHATODIK FEJEZET.

Emlékek. — Rágalmazások. — A titok felderül.

Még ma megteszed, nemde? Jó leszel mint mindig és teljesited kivánságomat?

Azután elmondta Walternek, mennyi benső vonzalmat árult el hozzá Hope és emlékezteté a fiatal embert arra a határozottságra, mellyel a máskor oly szelid ember atyjával szembe szállt. Majdnem ugy látszik, mintha e két férfi közt reám vonatkozólag valami titkos szerződés léteznék. Alig hiszem, hogy lesz valaha annyi bátorságom, hogy e szerződés után kérdezősködjem, mert akkor be kellend vallanom kémkedésemet. Mindenesetre meggyőződtem arról, hogy mr. Hopeban bizhatunk és felderithetünk előtte mindent. Az első dolog tehát, a mit tőled kivánok édes Walter az, hogy kiesi feleségednek engedd meg, hogy mr. Hopenek mondjon el mindent.

Mary nagy meglepetésére és csalódására látta, mint komorodik el Walter arcza.

— Nem tudom, ha jó volna-e ez, — mondá Walter rövid szünet mulva. Fájdalom mr. Bartley nem az egyedüli, a ki ellenséges állást foglal el ellenünk.

— Eppen azért, kedves Walter — válaszolt Mary. — Mennél nagyobb ellenségünk száma, annál inkább van szükségünk hatalmas barátra és védőre. Te jól tudod, hogy mr. Hope általános szeretetnek és tiszteletnek örvend . . . sőt még apád részéről is.

— Mindazonáltal nem helyeslem kivánságodat, — mondá Walter félreismerhetetlen rosz kedvvel. — Tégy azonban kedved szerint!

De Mary gyöngéd érzésü szeretetteljes szive nem tudott ilyen rosz kedvü beleegyezéssel megelégedni.

— Ilyen módon kényszeritsz arra, hogy neked engedjek — felelt Mary, miközben szemrehányó tekintetet vetett Walterre.

— Ez nem volt szándékom, — mondá Walter. — Ha férj és feleség ugy szeretik egymást, mint ti mi ketten, szükséges, hogy kölcsönösen engedjenek egymásnak.

— Az oltárnál ugyan nem mondták ezt nekünk.

— Igen, az esketési formula egyoldalu, — vélekedett Walter, a mit esküdtem neked, hogy a házasságra hivjalak, az egészen másképpen hangzott, és ennél is maradok. Ha tehát a titok nagyon terhedre van, elmondhatod mr. Hopenak.

— Most már nem vagyok képes rá, — válaszolt Mary néni keserüséggel

— Miért nem, ha megengedem?

— Barátságtalan eredmény annyi mint a tilalom.

— Kedves Mary, te csakugyan tulságosan vágysz az uralomra. Hogyan tehetem egyszerre szivesen azt, a mi nincsen inyemre? Legyen az elég neked, ha akaratomat a te akaratod alá rendelem. Ennél többet már nem tehetek.

— Jól van tehát ne mondj többé semmit! — Válaszolt Mary majdnem szigoru hangon.

— Egy bucsucsókot azonban adsz? — kérdé Walter.

Mary azonnal megtette, de meleg csók nem volt.

Walter elvágtatott, megbizását teljesitendő, mialatt Mary zavartan és bizonytalanul vette utját mr. Hope irodája felé. Mit mondjon apai barátjának? Nem volt képes Walter óhaja ellen cselekedni, hogy szivét megkönnyebbitse. Hiába kérdezte magában, hogy miért nem akarja Walter, hogy mr. Hope megtudja a valót, nem volt képes ezt megmagyarázni.

A szerencsétlen párbeszéd közte és Walter közt annál sajnosabb volt, mivel éppen akkor fontoskodott a szeretett férfi eljárásával, midőn egy kigyó ügyességü ellenség közeledett feléje, hogy mérget öntsön Mary szivébe. Leonhardt Monkton, a ki addig ögyelgett közelében, mig egyedül nem beszélhetett vele, most Walter távozása után találkozott a fiatal asszonynyal tisztelettelljesen emelé le kalapját és igy kezdé a beszédet:

— Miss Bartley, ha nem csalódom?

Mary feltekintett és maga előtt látott egy öreg urat, halvány arczczal és sötét szemöldökökkel, a kinek tartása és magaviselete egészen eltért ösmerősei tartása és magaviseletétől. Arcza visszataszitó benyomást gyakorolt reá és válasza is nagyon hideg volt.

— Az vagyok uram, de nincs szerencsém önt ismerhetni.

E szavakkal nyugodtan távozni akart, de Monkton ugy tett, mintha a visszautasitást észre sem venné; melléje lépett és oldala mellett haladva mondá:

— Önt már kora gyermek évei óta nem láttam; volt azonban szerencsém, az ön anyját ismerni.

— Anyámat, uram?

— Ismertem és nagyrabecsültem.

— Hogyan nézett ki?

— Nagy volt és barna, nem is hasonlitott önhöz.

— Ezt másoktól is hallottam, — mondá Mary, a kit Monkton hangja némileg kiengesztelt. Monkton azonkivül igyekezett, gaz arczának más kifejezést adni, és ezért Mary nyájasabban szólt hozzá: Mivel ön anyámat ismerte, szivesen üdvözlöm önt.

A csaló művész halk sóhajt hallatott.

— Ez több, mint a mennyit reméltem és várnom szabad, — válaszolt, — mert a feladat, a mi ide vezetett, nagyon kellemetlen. Csak az ön anyja iránti tekintetem birt arra, hogy elvállaljam, mert ismeretségem a másik hölgygyel csak eészen felületes.

Mary bámulva hagyta végig beszélni aztán kérdi:

— Es a feladat? Szabad kérdeznem, miről van szó?

— Miss Bartley, — válaszolt Monkton komoly, szinte ünnepélyes hangon, — felkértek engem, hogy önt egy fiatal embertől intsem, a ki önt me csalja.

— Es ki az? — kérdé Mary óvatossággal.

— Egy bizonyos mr. Clifford Walter!

— Clifford Walter! ismétlé Mary. Ön egy rágalmazó. Walter képtelen arra, hogy valakit megcsaljon.

A gazember arcza kiderülni látszék.

— Ezen nagyon örvendenék, — felelt: én már a nőnek ezt megmondtam, arra figyelmeztettem, hogy a fiatal ember nagyon tisztességes. becsületes családból való — Clifford Walter tehát önnek beszélt Monkton Luczáról?

— Monkton Luczia? — káltott fel Mary. Nem! Ki az?!

— Miss Bartley, — válaszolt a gazember előbbi ünnepélyességével, — ő a Walter felesége.

— A felesége, uram? — vágott hevesen közbe Mary. A felesége?! — Ön megőrült, és én nem akarok többé semmit sem hallani mr. Clifford ellen, — és daczolva kinozójával hozzá tette:

A fiatal ember még ma este itt lesz; most a tavakhoz lovagolt — ha majd vissza jön, szemébe mondhatja ezt a csunya vádat!

— Ez szomoru kötelességem, — válaszolt a kigyó szeliden.

— Felesége! — ismétlé Mary haragosan, de ajkai reszkettek.

— Felesége! — ismétlé Monkton is nyugodtan. Nagyon tisztességes asszony, a kit, ha nem csalódom tizennégy év előtt hagyott el. Az ön ismeretségem vele a mint már megjegyeztem csak felületes. Csak annyit mondhatok, hogy jó viszonyok közt sőt gazdagnak lenni látszik és hogy semmi módon sincsen férje terhére. Most azonban megtudta valahogyan, hogy a fiatal ember önnek udvarol és mivel sokszor jövök Derbybe, szivemre kötötte, hogy önt figyelmeztessem.

— Es ön azt képzeli, hogy egy idegennek mindjárt elhiszem a szavát? — kérdé Mary haragosan.

— Alig, — válaszolt Monkton látszólag elfogulatlanul. Mrs. Clifford Walter azért adta ide a házassági szerződést, hogy önnek megmutassam.

— A házassági szerződést! — kiáltott Mary és elsápadt.

— Igenis, — válaszolt Monkton; a fiatal pár 1861. junius 11-én esküdött meg. E szavaknál mellényzsebébe nyult és onnan kivette az okmányt, mialatt hozzá tette: De ne higyje, hogy a figyelmeztetést féltékenység vagy rosszakarat diktálta. Tizennégy évi elhagyatottság után nem lehet többé szó ilyesmiről. A nő egyszerüen kötelességének érezte . .

— Az okmányt! — szakitá félbe Mary. Az okmányt!

— Monkton megmutatta. Mary elolvasta az iszonyu szavakat. Ezt tisztán látta: „**Clifford Walter**" . . . A többi már csak tánczolt szemei előtt és az egész világot magára szakadni érezte.

(Folyt. köv.)

legrövidebb idő alatt ismét helyreállitani képes leend.

A külügyi albizottság nem teheti, hogy ez alkalommal is fel ne hivja a t. országos bizottságot, adjon kifejezést meleg elismerésének, ugy azon államférfi irányában, a ki e szövetséget megkötötte, valamint annak utódja, a jelenlegi külügyminiszter iránt is, kinek ezen szövetséget nemcsak teljes épségében fentartani, hanem annak bensőségét még fokozni és az abban rejlő béke garanciákat kiszélesbiteni sikerült.

Ezen garanciákat lényegesen fokozza azon körülmény is, hogy e szövetséghez, mint egyenrangu és annak mintegy szükségképeni kiegészitését képező társ, Olaszország is csatlakozott. Helyesen emelte ki a külügyminiszter ur az albizottság előtt tett nyilatkozatában, hogy épen reánk nézve, kiknek ugy a közép-tenger, mint keletfelé, tehát Olaszországgal párhuzamosan megvédendő érdekeink vannak, az Olaszországgal való baráti egyetértés igen nagy jelentőséggel bir, eltekintve attól, hogy az egy szomszéd állammal oly rokonszenvi és közösségi viszonyt állapit meg, mely mindkettőnkre nézve csak a teljes biztosságnak zálogát képezi, hanem az egyenlő czélok és érdekek melletti sikraszállást is biztositja. Ennélfogva a t. országos bizottság bizonyára csatlakozni fog — valamint az albizottság is teljes szivből hozzácsatlakozik — azon meleg elismeréshez, melylyel a külügyminiszter ur, ugyancsak ama nyilatkozatában, azon kitünő államférfiunak adózott, a ki az olasz kormány élén áll és a ki épen oly nagy erélylyel, mint felvilágosult értelemmel az olasz politikának irányát felfogni és megélénkiteni tudta.

Végül alapos okunk van remélni, hogy a békére irányzott törekvéseinkben és a mieinkkel azonos európai érdekek megvédésében, hatbatós támaszt fogunk találni Angliában is, melynek politikai iránya a mienkkel teljes összhangzásban van.

Ama szorosabb viszony által, mely e szerint köztünk és az imént emlitett államok közt létezik, azonban távolról sincs kizárva sőt ellenkezőleg a mi legőszintébb óhajainknak megfelel az, hogy az ezen körön kivül álló európai hatalmakkal is lehetőleg jó baráti viszonyban éljünk. Minél nagyobb azoknak száma, kik a béke fentartása és a szerződések megvedése czéljából egyesült hatalmakhoz csatlakoznak, annál reménytelenebbé válik minden ellenkező irányu törekvés és annál nagyobb annak valószinüsége, hogy ily irányban kisérlet sem fog tétetni.

Ezek azon nézetek, melyek a külügyi albizottság kebelében ugy az általános politikai helyzetre, valamint monarchiánk nemzetközi állására nezve érvényre jutottak. A kelet ügyeivel különösen és tüzetesen foglalkozni az albizottságnak ezuttal nem volt oka. A köztudomásu tények minden további magyarázat nélkül is kétségtelenné tették előtte, hogy külügyi kormányunk e tekintetben hiven ragaszkodott és mind e napig ragaszkodik az általa ismételten kifejtett és az országos bizottságok részéről mindannyiszor helyeselt programmhoz és a jelenlegi tényleges állapot e programmal nincs ellentétben. Mikép leend ez ezentul is érvényesitendő, mily utak és módok lesznek e végre megválasztandók, mikor álland be azon pillanat, a midőn a csendes, bár éber megfigyelés helyére az erélyes cselekvésnek kell lépnie és mily irányu legyen aztán e cselekvés, mindezek oly kérdések, melyekkel az albizottság közel fekvő okokból nem foglalkozott és melyeknek eldöntését kizárólag a felelős miniszterre bizza, a kinek államférfiui tehetsége, tapintata és ha kell, erélye irányában a magyar országos bizottság részéről több izben nyilvánitott bizalom kétségen kivül még ma is nemcsak csonkitatlanul fennall, hanem az utóbbi idő tapasztalatai után csak fokozódhatott.

Ennélfogva az albizottság arra kéri a t. országos bizottságot, hogy az imént kifejtett nézeteket magáévá téve, a külügyi kormány által a delegatiók utolsó ülésszaka óta követett külpolitika helyeslésének és az ezen politika vezetésével megbizott külügyminiszter iránti elismerésének kifejezést adni méltóztassék.

Budapest, 1888. jun. 19.

Gróf Zichy Ferencz s. k.
albizottsági elnök.

Falk Miksa s. k.
albizottsági előadó.

A magyar delegacció külügyi albizottsága csütörtökön délután fél 3 órakor tárgyalta Falk Miksa előadó itt közölt jelentését a külügyminiszterium költségvetéséről s a jelentést, csekélyebb módositásokkal, egész terjedelmében elfogadta. A közös miniszterium részéről Kálnoky, Kállay és Szögyényi László voltak az ülésen jelen.

Legujabb posta.

— **A czár és a német császár találkozása.** Posenből és Varsóból lengyel forrásból egybehangzóan jelentik, hogy Vilmos császár és Sándor czár augusztus havában találkozni fognak. Ez a hir, ugylátszik, abban a körülményben leli magyarázatát, hogy Vladimír nagyherczeg jelen volt a potsdami gyásztünnepen. Különben nincs kizárva annak lehetősége, hogy Oroszország a mostani pillanatot nagyon alkalmasnak találta a közeledés megkisérlésére.

Mint a „Prezglond"-nek Berlinből táviratozzák, jól értesült körök egészen bizonyosnak tartják, hogy a német császár és az orosz czár találkozásának tervét a pétervári kormány penditette meg. A találkozás állitólag augusztusban lesz egy német kikötő városban.

— **Frigyes császár feljegyzései:** A „Berliner Tageblatt" értesülése szerint Frigyes császár után fontos feljegyzések maradtak, melyek többek közt a novemberi tanácskozásokra, I. Vilmos császár helyettesitésére Vilmos herczeg által, mely tanácskozásokat akkor Viktoria trónörökösné ellenállása hiusitotta meg, továbbá a sokat emlegetett Waldersee-féle gyülésekre vonatkoznak. Ugyszintén az uj császárhoz intézett és melegsége s gondolat mélysége által megható végrendelkezését is megtalálták hir szerint. Frigyes császár e feljegyzéseket a saját őrizete alatt tartotta és Charlottenburgban is folyton irta azokat. Ezen iratok legfontosabb részét az angol királynő vitte magával Londonba.

Táviratok.

— **A magyar delegácziókból.** —

Budapest, junius 22. (Az „Aradi Közlöny eredeti távirata.) A magyar delegácció négyes albizottsága elfogadta a 47 milliós hitelt. Ezután tárgyaltatván, változatlanul elfogadtatott Bosznia és Herczegovina közigazgatásának költségvetése. A bizottság Rakovszky inditványára köszönetet szavazott Kállay közös pénzügyminiszternek.

—

Az uj német császári pár koronázása.

Berlin, jun. 22. (»Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A császári pár koronázása Königsbergben, őszel megy végbe.

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

(Megjelen minden nap.)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt	— kr
Fél évre	6 „	— „
Negyed évre	3 „	— „
Egy hóra	1 „	— „

Vidékre szétküldve:

Egyévre	14 frt	— kr
Fél évre	7 „	— „
Negyed évre	3 „	50 „
Egy hóra	1 „	20 „

Vidéki t. előfizetőinket kérjük, hogy az előfizetési dijakat mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap pontos expedicióját fennakadás nélkül teljesitheessük.

Az „Aradi Közlöny"
kiadóhivatala.

NAPTÁR.

Junius 23. Szombat. Romai katholikus naptár Szidónia. Prot. naptár: Vazul Görög orosz naptár: (junius 11.) Bert. és B. Nap kél 4 ora 2 perczkor, nyugszik 8 óra 1 perczkor.

— „A Kölcsey könyvtár" kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt használható.

HIREK.

Arad és vidéke.

— **A trencséni küldöttség** tagjai: ifj. Melcsiczky Miklós szolgabiró, Porubszky Endre közgyám és Panek Imre árvaszéki hivatalnok csütörtök este Murányi vendéglőjében vacsoráltak a gyermek-elosztás nagy munkája után Tiszteletökre megjelentek: Varjassy József, Varjassy Arpád, Dániel Kálmán, Urbányi Béla, Goldis János, Rozsnyay Mátyás, Antolik Károly, Szőllősy Károly, Széchy Akos, Györgyössy Rudolf, Vörös Vidor, Varjassy Lajos, E. Illés László, Hindy Arpád. A trencséniekre Urbányi Béla mondott pohárköszöntőt, s ugyan ő emlékezett meg szép szavakban Varjassy Arpád tanfelügyelőnek az ide telepités körül kifejtett érdemeiről. Varjassy József pedig Urbányi Béla árvaszéki ülnök, Dániel Kálmán közgyám és az ipartestületi elnökség érdemeit emelte ki. E. Illés László, a magyar ipar felvirágzására emelt poharat, a minek érdekében fognak működni az ide telepitett tót gyermekek is. A kedélyes mulatságnak csak késő éjjel lett vége. A tegnapi délelőttet a küldöttség tagjai a gyermekek átadásával járó hivatalos munkával töltötték, délben pedig a Minorita atyák vendégei voltak, hol az ebédnél szintén számos felköszöntő volt a trencséniekre. Délután látogatást tettek Salacz Gyula polgármester urnál, a ki igen szivesen fogadta őket, s kijelentette, hogy a gyermekekre gondja lesz. Ezután megtekintették a városháza közgyülési termét, s felmentek a toronyba is, hogy onnét élvezzék a kilátást az egész környékre. A délutánt már minden gond nélkül tölthették, mert sikerült mind a 85 gyermeket elhelyezni, s egyet sem kellett visszavinni. — A gyermekek közül 62 Arad városában van elhelyezve, 23 pedig a megyében. — Üzsonnára a küldöttség tagjai ifj. Kristyóry János ipartestületi elnök vendégei voltak, s innét kimentek még a kapa-utczai kuglizó részvénytársaság kertjébe, a hol számos megyei tisztviselő várta őket. Az esti vonattal azután a legjobb benyomásokkal tértek vissza Budapesten át Trencsénbe. A nehány gyermekre nézve még szükséges adatok, keresztlevelek stb. posta utján fognak megküldetni Az indóháznál végbement fogadtatásról pótlólag közöljük még Jánossy Demjén dr. Minorita tartományi rendfőnök urnak a kis árvákhoz tót és magyar nyelven intézett beszédeit, melyek nagy mértékben járultak a fogadtatás ünnepélyességéhez. A tót nyelven tartott beszéd magyarul igy hangzik: Kedves gyermekeim! Nem anyanyelvem ugyan a ti anyanyelvetek, de mert szeretlek benneteket, szólok hozzátok anyanyelveteken. Eljöttem elibetek, hogy Isten szent nevében fogadjalak benneteket. Ti jó gyermekek, kik elhagytátok drága szülőföldeteket és szerető testvéreiteket, legyetek nyugodtak. Azon jó urak iránt, kik atyáitok helyett atyáitok akarnak lenni, legyetek hűséggel és szeretettel, fogadjátok szavaikat épp oly készséggel és figyelemmel, mint apáitok szavait. Ők fognak most gondoskodni rólatok, ők ugy fognak benneteket szeretni, mintha édes gyermekeik lennétek. Imádkozzatok édes gyermekeim mindennap. Erettetek remegett néhai édes szüleitek elhangzott szavait sohse feledjétek, legyen az folyton emléketekben és sziveitekben, mert igy lesz az Isten áldása rajtatok és veletek. — Ezen beszéd elmondása után a főtisztelendő tartományfőnök a jelenlevő közönséghez fordult következő szavakkal: „És most önökhöz fordulok nemeslelkü férfiak és nők, kik e gyermek atyái és anyáivá lenni vállalkoztak. Bánjanak szeretettel e gyermekekkel, hogy megszeretve önök szeressék meg azt a pályát is, melyre nevelni és kiképezni óhajtják őket Tartsák meg őket az Isten és a haza iránti szeretetben, mert csak ugy lehet nemes vállalkozásuknak sikere, ugy fog majd az édes haza is önöknek köszönetet mondani. Istentől áldást és szerencsét hazafias és emberbaráti vállalkozásukra! Végül el nem mulaszthatom kiemelni e helyütt Aradváros és megye szépért, jóért és nemesért buzgó, hazafias lelkü tanfelügyelőjét, ki fáradtságot nem kimélve, a jelen ünnepélynek előkészitője, az árva gyermekek áttelepitési eszméjének megtestesitője vala s óhajtom, hogy Varjassy Arpád kir. tanfelügyelőt az uristen sokáig éltesse! Az akkor következett éljen elhangzása után a főtisztelendő tartományfőnök ur vezetése mellett az árvák bevonultak a városba.

— **„Az Aradvidéki Tanitó-egylet"** junius 26-án kedden délután 4 órakor a templom-utczai elemi fiuiskola rajztermében nagy választmányi, ez iskolai évben utolsó ülését tartja, melyre az egyletnek t. tagjai a tárgyak érdekességénél fogva minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Külön meghivót nem bocsátunk ki. Aradon, 1888. junius 23-án. Az elnökség.

— **Két község jég alatt.** O-Szent-Annáról irnak lapunknak junius 21. kelettel a következő megdöbbentő elemi csapásról: Az ember alig tud magának fogalmat alkotni arról a borzasztó elemi csapásról, a mit O-Szt-Annán és a szomszép Uj-Szt-Annán a jégvihar okozott Ma a két községben a háztetők és az utczák a lehullott jégből keletkezett 10—15 czentiméternyi jég-hó burokkal vannak boritva, az utczák egy egész vizáradatra mutatnak, melyből imitt-amott egy arasznyi hóval boritott kis szigetecskék tünnek elő, mig nagyobb részük, szinte ily vastagságu hóvá tömörült burkolattal boritott vizzel vannak telve. Az ifju tavaszi természet éltető zöldje, melyet a jégvihar az összeroncsolt fákról és növényekről letördelt, vegyesen uszik a minden növény életet megölő hó és jégtümegből képződött vizár felett. A lombtalanul maradt fák gondolkodóba ejtik az embert, hogy vajjon nyári vagy téli időben vagyunk? Ha igy az aggódó gazda elrémülve e képtől, vigaszt óhajt találni, vagy mer remélni és véres verejtékü munkájának gyümölcsére, a kerti és mezei terményeire forditja szemét a rémület és aggodalom fogja el: A kerteket egy 15 czentiméternyi jég-hóboritja, a melyből a zöld kerti növényeknek csak egyes roncs szálai látszanak ki. — Buza és tengeri termés helyett egy hólepel tünik elő, melyből a kalászok minden szemtől megfosztva és száz darabokra összetörve meredeznek felfelé. Borzasztó látvány! — A jégvihar ma d. u. 5 órakor kezdődött és több, mint három negyed óráig tartott. Fél 5 órakor látni lehetett, hogy a sz.-mártoni, simándi részen nehéz fellegek tornyosultak és azok tömörülésénél észre lehetett venni két fellegnek forgó tölcséralakú képződését, mit a nép sárkánynak nevez, és mely rendesen a nagyobb vihar előjele szokott lenni. Az összegyülemlett fellegek viharba kerültek és csakhamar megindult a jégszakadás; elején csak ritkás szemekben, meg-megállva és ujból előtörve, mig azután egyszerre kisebb-nagyobb, **diónyi, sőt még nagyobb nagyságban** és darával vegyesen váltakozva, oly tömegben hullott alá, hogy nehány percz alatt a két Szent-Anna község területe egy hólepel alá volt boritva, mezőstől együtt. Hogy mily terjedelmü volt a borzasztó vihar, bizton meghatározni még nem lehet, de annyit már biztosan állithatok, hogy O-Szt-Anna határának felét a két Szent-Anna belterületén lévő összes kerti növényzetet és szőlőket, sa mint értesülünk — Kerek, Galsa, Világos határainak nagy részét és Világos-Kovaszinczfelőli szőlőket (mind ily fehérburkolat alatt látszanak,) nemcsak hogy elverte, hanem tönkre tette. Feltünő, hogy Uj-Szt.-Annától mintegy ezer lépésre Arad felé, egész Aradig egy csepp eső sem esett, hanem a láthatár teljesen derült volt, s csak itt-ott mutatkozott egy-egy kis felhő.

— **Az aradvárosi kereskedelmi akadémián** ma a következő tárgyakból tartatik vizsgálat: Délelőtt történelem I. osztály, délután történelem II osztály.

— **A „Kölcsey Egyesület" könyvtára** junius 23-án szombaton kivételesen d. u. 3—4 óra helyett 2-től 3-ig áll a tisztelt közönség rendelkezésére a könyvtárnok hivatalos elfoglaltsága következtében. Az elnökség.

— **Az aradi izr. hitközség** ujonnan választott képviselő testülete szerdán délután tartotta alakuló közgyülését, mely alkalommal Bing Vilmos elnök megválasztatása emlékére az izr. leányiskolánál egy nagy terem saját költségén való felépitését ajánlotta fel. E terem épitéséhez már legközelebb hozzá is kezdtek. A nagy ünnepek alkalmával imahelyül is fog használtatni a terem.

— **Palyázat hozományra.** Az aradi izr. kiházasitó egylet részéről két 200—200 frtnyi kiházasitó hozományra pályázat hirdettetik, melynek egyike az egylet vagyonából, második pedig a Deutsch Ignácz-féle alap kamatjaiból fedeztetik. Felszólittatnak tehát mindazon pályázónők, kik az egyleti alapszabályok szerint erre feljogositva vannak, hogy bővebb tájékozás végett az egyleti titkárhoz forduljanak és az erre vonatkozó, teljesen felszerelt kérvényüket legkésőbben folyó évi julius hó 5. napjáig az alulirt elnökségnél beadni el ne mulasszák. Az aradi izr. kiházasitó egylet 1888. junius hó 6-án tartott választmányi üléséből: Schwarcz Zsigmond, elnök. Neuman Armin, titkár.

— **Esküvő.** Bogda Neuhofról irják lapunknak: Fényes esküvő volt e hó 19-én Bogda-Neuhofon, hol Schönberger Illés esküdött örök hűséget Stark Hedvig urhölgynek, Stark Herman bogda-neuhofi birtokos szeretetreméltó és bájos leányának. Az esküvő után az összes vendégek, valamint az uj pár Szécsánra rándult át, hol dusan teritett asztalok várták az érkezőkre és megkezdődött a fényes lakoma. A lakoma után tánczra kerekedett az összes násznép és járta kivilágos kivirradtig. A vendégek között ott voltak: Szabó Terézia (Szinthár), Silbermann Gyuláné (Világos), Altmann Regina (Neuhof), Ehrnfeld Vilmosné (Alios), Schlesinger Somané (Arad), Starck Jakabné (Szinthár), Löwy Miksané (Sikula), Rozenberg Károlyné (Königshof), Bömh Adolf (Uj-Arad), Schönberger Albertné (Baraczkház), Fein Mórné, König Sománé (M.-Szt.-Miklós, Iritz Arminné (Knéz), Fein Lázárné (Szaravolla), Schönberger Bernátné, Klein Henrikné (Temesvár). Blaucz Malvin (Szeged), Schönberger Juliska (Szécsany), Stark Hermina (Neuhof), Grünberger Juliska (Makó), Schönberger Rosa (Temesvár), Stern Elvira és Hulda [Lippa), Goldberger Vilma (N.-Szt.-Miklós), Silbermann Hermina (Világos), Starck Szidonia (Lugos), Ehrnfeld Róza, Lendler Berta (Alios), Bőhm nővérek (Uj-Arad) sat.

— **Az első magyar szinigazgató.** A „M. H."-ban olvassuk: Váli Béla dr. a „Magyar szinészet története" czimü a „Kisfaludi társaság" által is jutalmazott pályamüvében sikerülten dolgozta ki a legelső magyar szinigazgató: Kelemen László jellemrajzát kezdve a 89. lapon egész 191. lapig. De hát bizonyosan mikor hunyt el, s hol nyugossza örök álmát, azt senki sem tudta, azt alólirottnak sikerült megtalálni. A cs.-palotai temetőben egy mohos keresztfa a napfelé fordulva jelzi, hogy ott egy sir van, mely alig domborul ki már, el van az süppedve. Ott nyugszik Kelemen László, az első magyar szinigazgató. Most, hogy a Kelemen-ünnepély tervbe vétetett, szükségesnek tartok egyet-mást tájékozásul elmondani s megvilágitani kutatásaimmal a félreértéseket. Váli Béla kitüntetett munkájában Kelemen László születését 1768 ra irja Biharmegyében, halálát 1807-re Cs.-Palotán; kutatásaim a számoknál eltér, a mennyiben halálát a cs.-palotai anyakönyv 1814. deczember 24-ét tünteti föl azzal, hogy Kelemen László 54 éves korában halt meg, igy 1760-ban kell, hogy született, tehát 15 évvel élt tovább, mint Váli munkájában megirta, de hogy ez igy áll, a következők is bizonyitják. Kelemen László 1790-ben lépett a nyilvánosság elé szintársulatával, addig azt szervezte s az engedély után járt, tehát ekkor 30 éves volt, mig ő nem lépett fel, addig a gödöllői uradalom ügyésze, azt előzőleg pedig a külföldön utazott: mig ellenben, ha 1876-ban született volna s 1788-ban végezte tanulmányait, akkor csak két év esnék külföldi utazására, ügyészi állás betöltésére és szintársulat szervezésére, a mi kevés; de bizonyitja az is: Lászlónak édes atyja volt Kelemen Mihály, édes anyja Török Rozália makói nő, ezeknek 1757—59-ig kellett megeskődniök, hogy László fiuk 1760-ban szülessen és csakugyan a makói rom. kath. plébánián — ott kellett, hogy esküdjenek, mivel Kelemen Mihály rom. kath. kántor volt Biharmegyében s onnan ment föl Pestre s a Ferenczrendi szerzeteseknél — mint első kántor volt alkalmazva. Az esketési anyakönyvben áll: Kelemen Mihály 1757-ben április 24-én vette feleségül Török Annát, Török Mihály és Rodics Anna leányát, ez esketési anyakönyvben Kelemen Mihály péczkai illetőségünek állittatik, a szám ismét egyezik, csak a Roza név helyett Anna áll s nem biharmegyei illetőségü itt Kelemen, hanem péczkai illetőségü, de ez nem lényeges dolog, ha azt veszszük hogy dr. Váli inkább az unokák vallomásaira és következtetésekre állapitotta meg az időt s ott nem kutatott, a hol az alólirott. Igy tehát Kelemen László születése 1760-ra esik az anyakönyvek szerint. Váli irja hogy Kelemen László Biharmegyében született, a cs.-palotai halottak anyakönyvében a születési rovatban Pest van irva. Az első magyar szinigazgató mikor jött Cs.-Palotára, biztosan tudni nem lehet, de az tudatik, hogy a fővárost 1896. junius hó 4-én hagyta el szintársulatával s Kecskeméten a társulat már szétzüllött Igy tehát Kelemen László társulatával Cs.-Palotán nem járt, de mily község is lehetett még a mult században?! Tény, hogy Kelemen Ráczkevén kántoroskodott, ezt atyjától tanulta meg a szintársulata szétzüllése után, midőn pedig Ráczkeve leégett, jött Makóra édesanyja rokonaihoz, honnan aztán átjött Cs.-Palotára, hihetőleg az esperes utján. Kelemennek van egy élő unokája Cs.-Palotán, ki a sirt mutatta meg, emlékszik, midőn tiz éves lehetett, öreg anyjával Kelemennével ment ki a temetőbe többször, a ki oda borult a sirra s mondogatta: „itt fekszik öregapád", majd az öreg anyját is oda temette a leánya, az unoka anyja, ekkor már husz éves lehetett a tiz éves unoka. Ő Kelemennek Mari nevü leányától született, Julis és Veron nevü leányok Gyorokra mentek férjhez, valamint egy Laczi nevü fiu is oda telepedett le. Veron özvegy lett s ujból férjhez ment, de Cs.-Palotára, Pista nevü fiu tanitó lett Szegeden, ennek egy fia ügyvéd ugyanott. Kelemen Lászlóval egy sirban nyugszik egy sánta nyomorék leánya, továbba felesége második férjével Bitó Ferenczczel, ki segéd volt Kelemen mellett s ugy választotta meg a község, hogy Kelemen özvegyét feleségül vette, igy a községnek nyugdijat nem kellett fizetni. Egy 84 éves öreg emberre akadtam, ki azt mondja: Kelemen Lászlóhoz járt iskolába, segédje Bitó volt, emlékszik mikor meghalt és temették, tiz éves lehetett, az egész iskolás gyermekszereg kikisérte a temetőbe, — csipős idő volt. Kelement igy irta le: középtermetü, gesztenyés gyengén, kissé őszes, körszakált viselt, magyar ruhában járt, szépen orgonált és énekelt, az ő tanitójuk komégyiás is volt. Igy az első magyar szinigazgató sirja tudva van, a halálozási évszám biztos, valamint a születési évszámot is el lehet fogadni. Váli Béla ugyan szépen irta meg az első magyar szinigazgató küzdéseit, szenvedéseit mennyit áldozott hazájának müvészetéért s nyelvéért, s igazán a nagy és felvilágosult elme megérdemli, hogy a hálás utókor a nagy uttörőnek oly ünnepélyt rendezzen, hogy azt nemzeti ünnepélynek nevezhessük. (Skorpió)

— **Meghivás.** Az aradi kereskedő-ifjak társulatának ma esti fél 9 órakor tartandó választmányi ülésére at. vál. tag urak ezennel meghivatnak. Abray, elnök.

— **Egy nőt hullát** fogtak ki tegnap délután az alsó Marosból Arad mellett homokot szállitó emberek. Nyáry Béla és Pozsgay Lajos dr. mentek ki a helyszinére a vizsgálat megejtésére, azonban az elegánsan öltözött fekete ruhás nő kilétét ez ideig nem sikerült megállapitani.

— **Az aradi hadastyán egylet** alapszabályait a magy. kir. belügyminiszter jóváhagyta.

— **Köszönet.** A „Kölcsey Egyesülete" elnökségéhez ujabban a következő adományok érkeztek: Kosztolányi Imréné urnőtől a könyvtár részére 15 darab régi nyomtatvány, a muzeum részére egy 1848—49 beli nemzetőri tábori öv; Vass Mátyás urtól 33 réz-, 5 nickel-, 1 ón (emlék) és 1 drb ezüst érem; Reinhardt Gyula urtól egy 10 frtos Kossuth-bankjegy; Gergelyi Jakab ur felajánlott egy darab 10-es és egy darab 5 frtos hamisitott bankjegyet és egy játék régi magyar kártyát. Fogadják a szives adakozók az egyesület köszönetét. Dömötör, titkár.

— **Aradi gyermekzenekar.** Nikolits Istvánnak egy aradi gyermekzenekar létesitése iránti kérvényét ma tárgyalja a városi tanács.

HAZÁNK és a FŐVÁROS.

— **Széchenyi István gróf bravourja a lipcsei csata előtt.** Széchenyi István gróf 1813-ban, mint a Merveld dzsidás-ezred századosa, Schwarzenberg herczeg főhadiszállására parancsőrtisztül volt beosztva. A szövetséges seregek — irja a „Hadtörténelmi Közlemények" czimü folyóirat — a lipcsei, október 16-án vivott, első nagy csatában nem birták Napoleont leküzdeni s 18-ára egy második támadás volt készülőben. Schwarzenberg a maga részéről megtette az előkészületeket s e közben 17-én délután azon kivánságát nyilvánitotta, hogy Blücher e támadásra szintén felszólittassék. De Blücher főhadiszállásához csak két ut vezetett, egy nagy kerülő, melyen esetleg a felszólitás későn érkezett volna, egy rövidebb az ellenség vonalain keresztül. E rövidebb utvonal választása volt kivánatos s vállalkozó is akadt, Széchényi István gróf személyében. Széchenyi, bizva jó lovában, neki vágtatott a francia előőrsöknek, átrepült azok meglepett vonalain s szerencsésen megérkezett Blücher főhadiszállásán. Blücher azonnal készsznek nyilatkozott a támadásra s csak azt óhajtotta, hogy a svéd trónörökös is hasonló módon felszóllittassék. Széchenyi bárha erre parancsa nem volt, vállalkozott ezt saját felelősségére megtenni. Blücher által ujra lovasitva, átment az északi sereg főhadiszállására és a felhivást a svéd trónörökösnek is átadta. Már éjfél körül járt az idő, midőn Széchenyi ujra visszafordult. A francia vonalakon most már nagyobb könnyüséggel jutott át s hajnal hasadtával ismét Schwarzenberg előtt állott, neki eljárásáról jelentést tevén. Kevés várttatva ágyuk dörgése tudatá Schwarzenberggel, hogy a magyar lovas tiszt megbizatását kitünően teljesité. Széchenyi még a csata napján első századossá neveztetett ki

s az orosz Wladimir-rendet kapta. Széchenyi István ezek szerint nagy szolgálatot tett a szövetséges fővezérletnek, mert ha a támadás mindhárom oldalról nem egyidejüleg történik, a győzelem alig lett volna biztos. Igy beszéli el ez esetet Thielen, „Erinnerungen eines 82-jährigen Veteranen" czimü memoire szerü müvében.

— **Rövid hirek.** Pozsonyban kedden egy épülőben levő ház alapja beomlott s három munkást temetett el, kik közül kettő életveszélyesen megsérült. — Erdély nyugati részeiben e hó folyamán gyakori zivatarok voltak, villámmal, jégesővel: a villám két faluban embert is ölt, több helyen gyujtott; a vihar és jég pedig károkat tett a szőlőkben, gyümölcsökben. — Duna Földvárról irják hogy az utóbbi esőzések a vetéseken sokat javitottak, a buza szépen fejlik, de a rozs és zab mégis csak gyönge marad, — Mramorákon, mint Temesvárról jelentik, meggyilkolták a községi jegyzőt; a gyilkost már elfogták. — A szikszói járásbiróság körözteti Fafferner József vasuti pénztárnokot, ki sikkasztás és közokirat hamisitás elkövetése után megszökött.

NAGYVILÁG.

— **Siró királynék.** Londonból irják: A mint Viktoria angol királynő megkapta leánya sürgönyét, mely csak ezeket tartalmazza: „Frigyes meghalt s én kétségbe esem", annyira meg volt indulva, hogy ájultan hanyatlott egy székbe s orvosokat kellett hivatni. Mikor kissé magához tért, zokogva mondá: „Ma sajnálom, hogy mindig gyászruhát hordok, mert ily módon semmivel sem fejezhetem ki külsőleg a Frigyesért érzett fájdalmat. Egyet azonban vele temetek el a sirba, a vidám mosolyt, mi hébekorba átcsillámlott arczomon." Viktória királynő egyuttal elrendelte, hogy férje sirboltja néhány nap mulva megnyitható legyen, mert „ott akar sirni szeretett fiáért is." — Umberto király a következő szavakkal nyujtotta át a táviratot nejének: „Barátunk kiszenvedett." Margit királyné ezeket ismételgeté: „Oh, sajnálatra méltó Viktória, sajnálatraméltó leányok!" A királyné azonnal asztalhoz ült, s a következő szép részvétiratot küldte az özvegy császárnénak; »Ha az egész világ sir, egy emberre nem juthat annyi fájdalom, parancsolj könyeidnek, hiszen mindenki gyászol veled" — Krisztina spanyol királyné hosszu táviratot intézett a királynehoz. A halálhir érkeztekor zokogni kezdett s kiáltott: „Az ég irgalmatlan, a két férfi, kik még néhány év előtt ifjan, egészségesen, életvidáman ültek asztalomnál, Alfonzo és Frigyes, már nincsenek!"

— **Bünvádi feljelentés Mackenzie ellen.** Hamburgi hirek szerint komolyan fontolóra vették, hogy Mackenzie ellen neinditsanak-e megbünvádi eljárást, mitől azonban elálltak a német orvosok véleményére, mely szerint Mackenzie ugyan helytelenül járt el a nélkül azonban, hogy hibája elég alapul szolgálhatna a bünvádi eljárás meginditására. A „Köln. Ztg." is heves támadásokat intéz Mackenzie ellen, ki májusban meggátolta a féloldalos mütétet és azt novemberig elhuzta, mikor már reménytelen volt. Ez által sok drága hónapot mulasztott el, mely idő alatt Frigyes császár baját ki lehetett volna gyógyitani.

— **Rövid hirek.** A majnai Frankfurtban a törvényszék néhány nap előtt végleg elválasztott egy házaspárt. A válóperre az adott okot, hogy — az asszony nem tud főzni. — A párisi német nagykövetség ingyen láttamozza az Elszászon átutazó osztrák és magyar alattvalók utleveleit, ha az ottani osztrák-magyar segélyegylet utján fordulnak hozzá. — Mackenzie állitólag ugy nyilatkozott, hogy most már beszélni fog Frigyes császár betegségéről, s a világ bámulni fog azon, a mit ő mondani fog. — Boulanger csillaga gyorsan kezd halványodni; a népszerü Paulus kávéházi énekest, ki a gyorsan felkapott „En revenant de la revue" nótát komponálta, szerdán kifütyülték, mikor e dalt akarta énekelni, ugy hogy kénytelen volt az előadást abbanhagyni: Boulanger táborában nagy a czivódás, sokan elpártoltak, a központi bizottság pedig visszavonta Déroulède charentei képviselőjelöltségét. — Ferdinánd bolgár fejedelem és anyja Szofiából ujabb körutra utaztak Kelet-Ruméliába. — A czár, hir szerint, nem megy Kievbe a kilenczszázados jubileumra, mert Ignatieff ott nagy pánszláv tüntetést tervez, — melynél a czárnak még sem volna illő jelen lenni; nem a tüntetést tiltják meg, hanem a czár marad el. — Dillon ir képviselőt a bérlők bujtogatása miatt félévi fogságra itélték. — Charkovban Tiskovics grófnő, ki a nihilistákkal összeköttetésben állt s nekik 50,000 rubelt ajándékozott, e napokban öngyilkossá lett; egy millió rubelnyi vagyont hagyott hátra.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

A korbács.

I.

Junius 22.

Scherbán Szilárd lippai kereskedő mult évi május 15-én Walder Gyula aradi kereskedőt saját magán lakásán két magával vitt tanu előtt megkorbácsolta. E támadás rendkivül nagy szenzációt okozott Aradon annak idején.

Az ügyet ma tárgyalta az aradi kir. bünfenyitő törvényszék. A rekkenő hőség daczára zsufolásig megtelt a tárgyaló terem érdeklődő közönséggel, kik között nagy számmal voltak különösen az ügyvédek. A tárgyalás reggeli kilencz órától késő estig eltartott.

Az oly méltatlanul megbántott Walder Gyula a birósági itéletet teljes elégtételnek veheti.

A tárgyalás lefolyásáról a következő részletes tudósitást adhatjuk:

II.

A biróság a következőleg alakult meg: elnök Péczely Ferencz, birák Petrovszky József és Gallu József, jegyző Szász Iván dr. A közvádat Madzsar Károly kir. alügyész, mig a személyesen is megjelent Walder Gyula magánvádlót Robitsek József dr budapesti ügyvéd képviseli. A vádlottak padján Scherbán Szilárd lippai fakereskedő, Ottlik Péter és Nikolics Döme aradi ügyvéd ülnek. Védőügyvéd E. Illés Károly dr.

A tárgyalást elnök pontban 9 órakor megnyitván, annak megkezdése előtt E. Illés Károly védő kijelenti, hogy első rendü vádlott elhamarkodottan és meggondolatlanul cselekedett tettét megbánta és kész ezért vádlótól bocsánatot kérni.

Walder Gyula erre kijelenti, hogy bocsánatkéréssel be nem érheti és kéri a tek. törvényszéket a rajta elkövetett brutalis támadásért vádlottat a törvény szigorával büntetni. Hasonló értelemben nyilatkozik a közvádló is.

Ezután a tárgyalás érdemleges része megkezdetvén, elnök felhivja magánvádlót, hogy a panasz tárgyát képező ügy lefolyását hüen és az igazságnak megfelelően adja elő.

Walder Gyula elmondja erre: Mult évi május 14-én délelőtt 10 órakor kaptam egy levelet Nikolits Döme ügyvédtől, melyben felkért, hogy egy fontos magánügy megbeszélése végett legyek szives még aznap délelőtt őt lakásomon elfogadni. En erre udvarias levélben válaszoltam neki, tudatva, hogy 11 órakor rendelkezésére állok. 11 órakor azonban Nikolics helyett Scherbán Szilárd, Ottlik Péter és Vizer Lajos jelentek meg a lakásomon, kiket, miután mindhármukkal régebbi időkből jó ismeretségben voltam, lehető előzékenyen fogadtam, bevezettem őket szobámba és üléssel kináltam meg. Itt aztán Scherbán előadta, hogy ő azért jött, hogy tanuk jelenlétében elégtételt kérjen tőlem a bécsi Länder-bankhoz intézett informáczióért és Wagner Frigyes előtt tett becsületsértő nyilatkozatomért. Erre én kijelentettem, hogy becsületére sértőleg egyáltalán nem nyilatkoztam róla, üzleti dolgokért pedig lovagias elégtételt nem adhatok, miután fegyverrel bánni különben sem tudok. Ismételt felhivására, hogy azonnal adjak neki elégtételt, kértem, hogy engedjen 24 órai időt, akkor az ügyet rendezni fogom és akkor módomban lesz beigazolni, hogy én sértőleg egyáltalában nem nyilatkoztam róla. — Erre ő Ottlikhoz fordult e szavakkal: „Add ide csak Péter!" mire ez egy papirosba göngyölt csomagot nyujtott át neki, miből ez egy korbácsot vett elő és ezzel háromszor, négyszer rám vágott. A lármára feleségem beszaladt, mire mindhárman gyorsan odább álltak; Vizer Lajos ügyvéd azonban egy pár percz mulva vissza jött és bocsánatot kért, hogy neki legtávolabbról fogalma sem volt róla, hogy ily kellemetlen vége lesz ez affairenek.

A hozzáintézett kérdésekre Walder elmondja továbbá, hogy az eset oly rendkivülien hatott külömben is gyenge idegzetére, hogy ennek folytán 10 napig ágyban fekvő beteg lett és hogy a korbácsütések folytán nyakán háromseb keletkezett. Scherbánnal azelőtt jó viszonyban és üzleti összeköttetésben állt és üzleti ügyeik mindenkor a legkedvezőbb módon nyertek elintézést.

Felolvastatott ezután a Länderbanknak Walderhez intézett levele, melyben a Scherbán czég hitelképességéről informéczió kér, továbbá az 1885. évi febr. 28-án kelt válasz, melyben Walder azt irta, hogy a czégnek 70—80 ezer forint vagyona van, azonkivül a czégtulajdonosoknak házuk és szőlőjük van és minden tekintetben szolid czég. A czég tagjai apa és fiu. A másik felolvasott levélben, mely ugyanazon bankhoz volt intézve és 1887. april 5-én kelt azt irta Walder, hogy miután az öreg Scherban kilépett a czégből, a czég vagyona megoszlott s igy természetesen gyengült.

Azon kérdésre, hogy Wagner Frigyesnek mit mondott vádlottra vonatkozólag előadja, hogy ő ennek, kivel 25 év óta üzleti összeköttetésben áll s hosszabb idő óta társas üzleteket csinál vele kötelességének tartotta megmondani, hogy rossz informácziókat olvasott Scherbánról és figyelmeztette, hogy legyen óvatos vele szemben.

Nikolics Döme ügyvéd hallgattatott ki ezután, ki következőket adja elő:

Sógorom (Scherbán György) már hosszabb idő óta panaszkodott, hogy üzleti hitelét rosszakaratu informácziókkal rontják, de eleinte nem tudta, hogy ki terjeszti róla a rosz hireket. Mult évi május elején összejövetelünk alkalmával azután elmondta sógorom, hogy rájött, mikép Walder Gyula az, a ki megrontására tör, sőt Wagner előtt még becsületsértőleg is nyilatkozott róla.

En ki akartam kerülni a kellemetlenségeket és békés uton akartam elintézni az affairt. Meg is fogalmaztam a nyilatkozatot, melyet Walderrel alá akartam iratni. Mikor Waldernek elküldtem a levelet, melyben bizalmas beszélgetésre kértem fel, nem is tudtam, hogy sógorom Aradon van. Azon a napon délelőtt fél 10-kor bejött az irodámba sógorom és meglátta irásasztalomon Walder levelét és a nyilatkozatot, mit én fogalmaztam, mely utóbbit eltépve azt mondta, hogy ne avatkozzam én az ő ügyeibe, majd elintézi ő azokat maga.

Elnöknek azon kérdésére, hogy volt e tudomása arról, milyen elégtételt kivánt venni Scherbán, nemmel felel. Neki Scherbán csak annyit mondott, hogy becsületbeli uton akarja elintézni az ügyet, hogy mily módon, azt ő nem tudta. Sógora felkérésére, hogy neki egy segédet szerezzen, felkérte Vizer Lajos ügyvédet e szerepre, ki a nélkül, hogy a dolog előzményeiről bármit is tudott volna, elfogadta a segédkezést, illetve a tanuskodást.

Robitsek magánvádló képviselőjének kérdésére kijelenti, hogy lovagias s ilynemü ügyek elintézésében sohasem vett részt.

Scherban Szilárd vallomása. Elnök: Ön azzal van vádolva, hogy Vizer Lajos és Ottlik Péter társaságában Walder Gyulát mult évi május 15-én megkorbácsolta, adja elő ezen ügy lefolyását.

Scherbán: Walder Gyula rólam terjesztett rossz hirekkel üzleti hitelemet tönkre tette, sőt utóbb Wagner Frigyes zámi kereskedő előtt, ki nekem meghitt jó barátom, becsületemre nézve is sértőleg nyilatkozott. Ezert a becsületsértő nyilatkozatért és nem az üzleti informáczióért kivántam elégtételt.

Azon kérdésre, hogy miért ment ő maga és miért nem küldte csak a segédeit Walderhez, mikor tudhatta, hogy becsületbeli ügyeknek nem az általa választott eljárás az elintézési módja, válaszolja:

Tudtam, hogy el fogja tagadni a dolgot és nem fogja megadni a kért elégtételt, el voltam tökélve arra, ha a tanuk előtt sem rehabilitál, megkorbácsolom.

Azt állitja, hogy nem a felolvasott informáczók azok, miről neki tudomása volt, azokban miket ő látott sokkal rosszabbul nyilatkozott róla Walder.

Elnök: Tudta e Vizer és Ottlik, mily czélból megy Walderhez?

Scherbán: Csak arra kértem őket, hogy egy lovagias ügy elintézésében sziveskedjenek nekem segédkezni, azt hogy én korbácsot vittem magammal, nem tudták.

Ezután felolvastatott egyik aradi lapban megjelent nyiltér, melyben Scherbán kipublikálta mint valami hőstettet, hogy Waldert megkorbácsolta, továbbá egy másik nyilatkozat, melyben ugyanő kijelentette, hogy előlegesen nem volt tudomása arról Vizernek, hogy milyen módon fog az affaire elintéztetni.

Ottlik Péter vallomása.

Ottlik előadta, hogy ő mult évi május 14-én az ottlaki vonattal Aradra jött, hogy 15-én itt egy váltóját Scherbannal együtt rendezze. 15-én délelőtt 10 óra tájon a Zemplényi-féle kávéházban találkozott Scherbannal, ki felkérte, hogy egy becsületbeli ügy elrendezésére jöjjön vele. Ekkor mutatták be Vizer Lajosnak. Scherban azt mondta neki, hogy azért megy ő is személyesen, mert kölcsönös felvilágositásokra van szükség.

Tagadja, hogy ő tudta volna, mikép Scherban korbácsot vitt magával, ha ezt tudja, el sem ment volna.

Ezután a tanuk kihallgatása következett.

Vizer Lajos. Egy levelet kaptam volt Nikolits Döme ügyvédtől ugyanaz nap délelőttjén, melyben magához hivatott. En mivel éppen egy csődügyben érdekelve voltunk — azt hittem, ebben az ügyben akar velem tanácskozni. A Zemplényi kávéháza előtt találkoztunk. Felszólitott, hogy egy becsületbeli ügy elintézésénél tanu legyek. — Ezzel Ottlik Péter és Scherban társaságában elmentünk Walder Gyulához, a ki belépve szobajába szivélyesen fogadott és leültetett. Scherbán előadja, hogy Walder Gyula már két év óta üldözi és már becsületét is kezdik megtámadni. Walder erre tényeket kért Scherbán felemlitette a Länder-bank-féle esetet és felszólitotta az elégtételadásra. Walder azt felelte, hogy üzleti dolgokban nem tartozik elégtételt adni és azután is ennek tisztázá ára időhaladékot kért vagy becsületbiróságra hivatkozott. Scherbán ezután odaszólt Ottlik Péterhez: „Add csak ide Péter!" Azt hivén az oda adott csomagból egy nyilatkozatot vesz ki. Azonban a legnagyobb meglepetésemre egy korbácsot rántott elő és azzal Waldert megkorbácsolta. Megbotránkozva az eseten, siettem őket ott hagyni. Mielőtt eltávoztam volna, Walder Gyuláné elősietve, engemet visszahivott és Walder Gyula még tanácsot kért tőlem, hogy az ügyben mit kellett volna tennie. Azután találkoztam az urakkal a Wittmannál. Mivel az egész eljárás bántotta személyemet, hogy ilyen jelenetre felhasználtak, felszólitottam Nikolits Dömét, hogy velem szemben 24 óra alatt tisztázzák az ügyeket, k lönben kénytelen leszek megtenni ellene a kellő lépéseket.

Maresch Gyula tanu a hozzá intézett kérdésekre előadja, hogy Scherbán Szilárd nála vásárolta a korbácsot; egyedül volt nála a boltban, nem jött vele senki. Nem emlékszik, hogy a korbácsot bepakkolták-e.

Kihallgatták ezután Traytler Antalt és Probszt Ferenczet, kik a Wittmannál egy asztalnál ültek aznap délelőtt Nikolics Dömével, mikor a korbácsolás történt. Traytler vallja: Probszt Ferencz és Nikolits Döme társaságában voltam a Wittmann-féle vendéglőben, midőn hozzánk jöve Scherbán Szilárd egy csomagot letéve előttem azt mondja: „Itt van a sógorod keresztapja." Erre azt feleltem, hogy nem értem. Erre elmondta, hogy Walder Gyulát megkorbácsolta. Nem hittem neki. Ismételten megkérdeztem: „Tréfa-e vagy komoly." Mire ismétlé, hogy megtörtént dolog. E szavakra fizettem és otthagytam a társaságot.

Probszt Ferencz előadja, hogy ő Scherbán jövetelekor már az asztaltól eltávozott és igy nem hallott, nem látott semmit.

Ottlik Géza iltyói földbirtokos Ottlik Péter vádlott atyja előadja, hogy előtte Scherbán sajnálkozását fejezte ki az egész dolog felett és azt mondta, sógorom hecczelt bele az egész kellemetlenségbe, ő mondta: „mig egy pár zsidót végig nem versz, nem lesz nyugtod."

Scherbán szembesités alkalmával tagadja, hogy ezt mondta volna.

Pozsgay Lajos városi tb. főorvos a hozzáintézett kérdésekre elmondja, hogy Walder 11 napig állt gyógykezelése alatt, 38—39 fokos láza volt, gyógyszereket rendelt neki. A betegség tünetei lehangoltság, lázas izgalom, étvágy hiány és álmatlanság voltak.

Illés védőügyvéd az orvosi véleményt az orsz. közegészségügyi tanácshoz kéri felülvizsgálás czéljából felterjeszteni és addig mig ez beérkezik az itélet hozatalt felfüggeszteni.

Madzsar dr. alügyész ellenzi ezt, miután ha a törvényszék szükségesnek látja más orvosi vélemény meghallgatását is, ezt a gyakorlat értelmében a törvényszéki orvostól kikérheti.

A törvényszék Parecz György dr. törvényszéki orvos véleményének meghallgatását elrendeli s őt délutáni 3 órára megidézteti:

A tanuk Ottlik Géza kivételével megesketteinek s ezután egynegyed 2-kor a tárgyalást az elnök felfüggeszti, folytatását délutáni fél 4 órára tüzvén ki.

Délután 3 és fél órakor megnyittatván a tárgyalás, felolvastatott Parecz György törvényszéki orvos előtt Pozsgay Lajos dr. látlelete, véleménye és vallomása.

A törvényszéki orvos ezeket vallja: Pozsgay dr. ur által kiállitott orvosi véleményt teljesen elfogadom, nincs okom el nem fogadni a pótvéleményben felhozottak valóságát, annál kevésbé, miután gyenge szervezetü embereknél jelen körülmények között okozott sérülés következményeként ideges izgatottságot megmagyarázhatónak tartom. Az oki összefüggést szükségképen bekövetkezendőnek nem tartom, hanem annak bekövetkeztére a látleletben emlitett gyenge testalkat lehetett befolyással.

Védőügyvéd kérdésére előadja, hogy az ideges izgatottság oly betegség, mely szellemi foglalkozásra képtelenné tesz.

Magán vádló kérdésére betegségnek mondja azon ideges izgatottságot, mely gyógykezelést igényel.

Ezzel a bizonyitási eljárás befejeztetvén, következtek a vád- és védbeszédek.

Madzsar Károly dr. kir. alügyész alaposan kidolgozott vádbeszédében Scherbán Szilárdot magánlak megsértése és sulyos testi sértésben kéri bünösnek kimondani, Nikolics Dömét magánlak megsértésében bünrészességgel vádolja, mig Ottlik Pétert mindkét bünesetben bünrészességgel vádolja. Hosszasabban és meggyőzően fejtegette, hogy lovagias eljárásról ez esetben szó sem lehet. Nikolicsot azzal vádolja, hogy tervszerüen csalta törbe Waldert, szerinte ő szellemi bünszerző. Nikolits, Ottlik és Scherbán megállapitott terv szerint jártak el. A büntetést Scherbán és Ottlikra nézve a büntetőtörvénykönyv 96. és 97. §-át, Nikolicsra pedig a 532. és 307. §. tekintetbevételével kéri kiszabni.

Robitsek József dr. érvekben gazdag beszédében valóságos merényletnek mondja, mit védenczével szemben Scherban elkövetett. Nikolics ellen teljesen bizonyitva látja, hogy ő volt a bünszerző, daczára annak, hogy tényleg be nem folyt ez ügybe. Semmi mentséget eljárására nézve el nem ismer. Scherban ellen egyetlen enyhitő körülményt sem tud figyelembe venni. Olyan büntetést kér mérni a vádlottakra, mely teljes elégtételt ad Waldnernek; a megsértett közérzület nevében is a törvény teljes szigorát kéri alkalmazni.

Öt perczenyi szünet után E. Illés Károly terjeszti elő védbeszédét. Nikolics Döme ellen legkevésbbé sem látja igazolva, hogy tudomása lett volna előlegesen hogy mily módon fog lefolyni a becsületbeli ügy. Egyáltalán nem forog fenn szerinte semmi bizonyiték, mely igazolná, hogy csakugyan bünrészes lett volna. Ottlik Pétert csak egyetlen körülmény terheli, hogy a korbácsot ő vitte és adta át. De hát igazolva van, hogy ő neki fogalma sem volt a titokteljes csomag tartalmáról.

A laksértés vádját elejtve látja az által, hogy vádló az első tárgyalás alkalmával sem személyesen sem meghatalmazott által meg nem jelent. Különben is jogos indoknak tekinti, ha valakinek lakására egy becsületbeli ügyben felvilágositást kérni megy be valaki. Scherbán csak e czélból ment oda, nem volt szándéka a bántalmazás. A laksértés vétségének vádját elejteni kéri, mert a sulyos testi sértéssel szemben ez elesik, éppen ugy mint a rablót nem szokás magánlak sértéseért külön büntetni, ugy nem lehet azt se, ki a magánlak megsértésével együtt nehezebb büntetéssel járó sulyos testi sértést követett el. — A testi sértést csakis az első orvosi vélemény alapján könnyü testi sértésben kéri megállapitani, annál is inkább, mert tulajdonkép csak becsületsértést akart elkövetni. Megengedi, hogy védencze eljárása a lovagiasság szabályaiba is ütközik, de erkölcsi tekintetben nagyon is felette áll vádló alattomos aknamunkájának. Kéri a törvényszéket a felhozott enyhitő körülmények tekintetbevételével lehető enyhe büntetéssel sujtani védenczét.

Ezután következtek a replikák és duplikák, melyek elhangzása után már egészen beesteledett.

8 óra után a biróság itélethozatalra visszavonult és esti ½ 9 után Péczely Ferencz mint a biróság elnöke kihirdette az itéletet, mely szerint Scherbán György hathavi fogházra és 30 frt pénzbüntetésre itéltetik, ellenben Ottlik Péter és Nikolits Döme felmentetnek.

Szerkesztői üzenet.

— **P. T.** (Ó-Szt. Anna.) Szivesen látjuk máskor is.

— **„Egy cs. kir. főhadnagy."** Nagyon sajnáljuk, hogy nem adhatjuk közre, de elvünk, hogy a legérdemlegesebb panaszt sem vesszük tekintetbe, ha névtelenül van beküldve.

Közgazdaság.

Hivatalos piaczi árak Aradon.

— Junius 15. —

Gabonanemüek: tiszta buza legnehezebb 6 frt 30 kr, közép 6 frt 20, kétszeres legnehezebb 5 frt 80 kr, közép 5 frt 60 kr, rozs legnehezebb 5 frt 10 kr, közép 5 frt — kr, árpa legnehezebb 4 frt 80 kr, közép 4 frt 70 kr, zab legnehezebb 5 frt — kr, közép 4 frt 90 kr, retek-repcze legnehezebb — frt — kr, uj kukoricza 5 frt 90 kr métermázsánkint.

Liszt: legfinomabb 0-ás 16 frt — kr, legfinomabb 15 frt 60 kr, zsemlye 14 frt 20 kr, fehér kenyér 13 frt 20 kr, fekete kenyér 11 frt 40 kr, rozs — frt — kr, tengeri — frt — kr mmkint. Dara tiszta buzából 16 frt 80 kr. Arpakása 14 frt 20 kr mmkint.

Hüvelyesek: borsó 18 frt — kr, bab 10 frt 50 kr, lencse 16 frt — kr, köleskása 11 frt 50 kr, burgonya 3 frt 50 kr méter mázsánkint.

4. *Széna*: 1. kötött legjobb 5 frt — kr, középszerü 4 frt 50 kr, kötetlen: legjobb 4 frt 50 középszerü 4 frt — kr egy mmázsa.

5. *Kötött vagy ágyi szalma*: legjobb 3 frt — kr, középszerü 2 frt 50 kr egy métermázsa.

6 *Takarmányszalma*: legjobb 2 frt 50 kr, középszerü 2 frt 50 kr, egy métermázsa.

7 *Alomszalma*: legjobb 1 frt 80 kr, középszerü — frt — kr, egy mmázsa.

8. *Fa*: bükk 3 frt — kr, cser 3 frt szilfa 3 frt — kr, fenyő 2 frt — kr egy kömm.

9. *Hus*: marha 52 kr, borju 60 kr, disznó 52, juh kr; disznózsir 70 kr, szalonna 65 kr, vaj 1 frt olvasztott vaj 1 frt 30 kr. 1 kiló.

10. *Vegyesek*: Borszesz 60 kr, tej 8 kr, fehér ó bór 36 kr. fehér uj bor 24 kr. vörös ó bor, 80 kr. vörös uj bor 60 kr, ecet kr, pálinka (szilva) 60 kr. sör 28 kr. egy liter.

11. *Zöldség*: Kel (Kohl) 14 kr, kalarábé (Kholerabi) 12 kr, veres vagy czéklarépa 10 kr, sárga vagy murokrépa 12 kr, veres-hagyma 10 kr, fokhagyma 18 celler 16 kr, petrezselyem 12 kr. pastinák 12 kr, leveleszöldség (Suppengrünes) 14 kr, tojás darabja 2 kr, bors 1 frt 40 kr, paprika 1 frt 50 kr, kilogrammonként, paradicsom — kr, saláta 16 kr. 100 ugorka — kr.

Vegyes közlemények.

— **A magyar aranyjáradék szelvényei.** A magyar aranyjáradék kötvényeinek beváltásával megbizott bel- és külföldi bankházak és pénzintézetek, a m. kir. pénzügyminiszteriumtól azon utasitast vették, hogy a szelvények beváltásánál f. évi julius hó 1-étől kezdve, a sterling-fontnak Berlinben jegyzett megfelelő árfolyama szerint, Budapesten és Bécsben, valamint a Németbirodalom egész területén egy sterling-fontot 20.38 német birodalmi márkával, — Párisban pedig a Londonra szóló chéque ek párisi árfolyamának megfelelően 25.28 frankkal aranyban egyenértékünek számitsanak.

— **Szesz-üzlet.** —

(Junius 22.)

(B.) Készáru nagyban 28.50, kicsinyben 29.—, hordó nélkül per 100 liter.

— **Budapesti gabonatőzsde.** —

(Junius 22.)

Felmondatott 28,000 mm. kukoricza. Sürgős kinálat de gyenge vételkedv mellett 12.000 mm. jött forgalomba és 5 krajczárral olcsóbb áron adatott el. Buza őszre 7.22—7.24, zab őszre 5.40—5.41, káposztarepcze 11.—, kukoricza május—juniusra 6.70 6.75, kukoricza julius—augusztra 6.48—6.58, 1889 évre 5.44—5.45.

Hivatalos árfolyam.

a budapesi áru- és érték tőzsdén 1888. évi junius hó 22-én.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	101.25
magyar papirjáradék 5,	88.—
magyar vasuti kölcsön	151.75
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	95.75
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	126.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	116.50
magyar földtehermentési kötvény	105.—
Erdélyi földterhemontesitési kötvény	104.50
magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.—
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.50
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	127.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	125.—
Osztrák járadék papirban	79.75
Osztrák járadék ezüstben	81.—
Osztrák járadék aranyban	110.50
1860-iki osztrák államsorsjegy	133.50
Osztrák-magyar bankrészvény	862.—
Magyar hitelbankrészvény	293.—
Osztrák hitelintézeti részvény	295.90
Cs. és kir. arany	5.94
20 frankos arany (Napoleond'or)	10.—
Német birodalmi márka	6.90
London	126.90
20 markos arany	1:38

Közlekedés.

A vonat

	ind.	Aradról	érk.	Aradra
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.31	regg.	5.45
„ „	este	9.17	d. u.	4.10
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	8.42
„ vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	7.38
„ személyvonat	regg.	6.—	d. e.	11.39
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	9.27
„ „	d. u.	5.48	éste	8.14
Borossebesi vonat	regg.	6.30	regg.	8.36
„ „	d. u.	4.40	este	6.07
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	regg.	8.14
„ személyvonat	regg.	4.40	este	8.50
„ „	d. u.	3.17	d. u.	7.50

Felelős szerkesztő:

HINDY ÁRPÁD.

BUDAPESTI TŐZSDE.

Junius 21-én.

	Pénz		Áru	
M. kir. aranyj. adóment. 4%	97	30	95	00
„ „ papirjáradék adóment. 5%	85	50	85	60
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 5%	150	50	151	—
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	150	50	151	—
M. 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	95	75	96	25
M. 1873. kel. ár. v. szb. (els.) adóment. 5%	126	—	127	—
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115	—	116	—
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	122	50	123	50
„ „ „ 50 frt drbja	122	50	123	50
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	124	50	125	50
M. k. földtm. kötvények 5%	105	—	106	—
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	50	105	50
M. k. földtm. kötvények temesi 5%	104	—	105	—
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	—	105	—
M. k. földtm, kötvények horváthorsz. 5%	—	—	—	—
M. k. földtm. kötvények erdélyi 5%	104	—	105	—
„ „ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 frt 5%	98	50	99	—
Szőllődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	99	—	100	—
Pest vár. kölcsöne 1870. évből 6%	106	—	107	—
„ „ „ 1871. évből 6%	107	25	109	—
Budapest főv, 1880. kölcsöne 6%	100	75	101	50
Budapesti bankegyes. részvényt.	100	—	100	50
Magy, ált. hitelbank	281	—	281	50
Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv.	—	—	—	—
Magy. lesz. s pénzváltóbank	89	25	89	60

	Pénz		Áru	
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	281	—	381	20
Osztr.-magyar bank	870	—	875	—
I. magyar iparbank	150	—	151	—
Pesti magy. keresk. bank	684	—	685	—
Bécsi bizt. társulat	200	—	210	—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	185	—	180	—
Első magy. általános bizt. társ.	2900	—	2910	—
Foncière pesti bizt. társ.	95	—	66	—
Magyar-franczia bizt. társ.	195	—	200	—
Pannonia visszb. társ.	860	—	—	—
Concordia malom	423	—	424	—
Első budapesti malom	880	—	890	—
Erzsébet malom	242	—	244	—
Hengermalom	525	—	530	—
Luiza malom	252	—	255	—
Molnárok és sütők malma	353	—	35u	—
Pannonia malom	755	—	760	—
Viktoria malom	130	—	132	—
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	—	—
Alföld-fiumei vasut 5%	175	50	176	50
Battaszék domb.-zákány vasut 5%	—	—	—	—
Déli vasut 5%	—	—	—	—
Eszakkeleti vasut 5%	154	50	155	50
Erdélyi vasut 5%	172	50	172	50
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—	—	—
Kassa-oderbergi vasut 4%	142	—	143	—
Magyar galiczlai vasut 3%	160	50	161	60
M, ny. v. (sz.-győr-giáczi vasut 5%	157	60	158	—
Osztrák áll-mvasut 5%	232	50	233	—
Pécs-barcsi vasut 5%	—	—	—	—
Tiszavidéki vasut 5%	—	—	—	—
Osztr. dunagőzhajózási társ. 5%	—	—	—	—

	Pénz		Áru	
Pesti kozuti vaspálya	383	—	384	—
Pesti közuti vasp. élvezet-jegyek	110	—	215	—
Budepesti III. ker, takarakp,	108	—	110	—
Országos központi	452	—	457	—
Pesti hazai első	7325	—	7525	—
Egyesült Budapest fővárosi takp,	452	—	455	—
Magyar ált, takarékp, részvény	88	—	89	—
Alagut	145	—	147	—
Általános waggon köles. társaság	69	—	72	—
„Franklin“-társulat	198	—	200	—
Ganz és társa vasön, és gépgyár	826	—	830	—
Geschwindt-féle szeszgyár	330	—	332	—
Gyapjum, és biz, I. magyar	246	—	250	—
Keresk, épülete	675	—	—	—
Könyvnyomda „Athaeneum“	434	—	448	—
„ Pesti	1070	—	1100	—
Köszénb. és téglagy, (Drasche)	221	—	222	—
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	59	—	224	—
Pesti epitő-társaság	—	—	60	—
Rimamurány-salgótarj, vasutrvtrs,	100	—	—	—
Salgótarjáni kőszénb,	171	—	101	—
Schlick-féle vasö, és gépgyár	152	—	172	—
Schlick-féle vasö, és gépgy. II, kib	—	—	154	—
Serfőzde első magyar	810	—	—	—
Sertésbizlaló	270	—	820	—
ósknti kőbánya	—	—	274	—
podium- és csontlisztgyár	—	—	—	—
zálloda-részvénytársaság	110	—	120	—
égla- és mészégető ujlaki	104	—	106	—
örök dohányrészvény	149	—	150	—
Gőztéglagyár kőbányai szelv, nélk,	—	—	—	—
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv, 4 sz,	252	—	255	—
	105	—	105	50

Záloglevelek.	Pénz		Áru	
M. földhitelint. papirérték 5%	102		103	—
„ „ „ 4%	100	25	101	—
„ „ „ 4%	95	—	95	40
„ „ arany v. ezüst 5%	131	50	132	50
„ jelzálogbank 5%	102	50	103	—
„ „ „ 5%	101	—	101	50
Kisbirt. orsz. földh.-int 5%	101	50	102	—
Osztr.-magyar bank o. é. 5%	101	—	101	80
„ „ „ „ „ 4%	99	90	100	60
„ „ „ „ „ 4%	99	90	100	60
Pesti keresk. bank 6%	102	—	103	—
„ „ „ 5%	101		101	50
„ „ „ 5%	101	—	101	50
Albina tak. és hitelint. 6%	101	—	102	—
Elsőbbségek.				
Budapesti lánczhid 5%	104	—	105	50
Loyd- és tőzsde-épület 6%	99	50	—	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	—	—	—	—
Osztrák vörös-kereszt-egylet	17	50	18	—
Pénznemek.				
Cs.-kir. arany (vert)	5	94	5	99
Cs.-kir. arany (kör)	5	84	5	88
Osztrák magyar 8 frtos arany	10	01	10	4
20 frankos arany	10	01	10	4
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	—
Német. birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	62	10	62	50
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	62	10	62	20
Amsterdam 100 holandi frtért	105	20	105	50
Paris 100 frankért	50	10	50	25
Svájczi pénzpiacznk 100 frankért	50	—	50	10
London 10 font sterlingért	126	70	127	10

Alolirott körjegyzőséghez

a jegyzői teendők

minden ágában

és a magyar és román nyelvben

tökéletesen jártas

irnok

kerestetik.

Évifizetés 180 frt Mosáson és ágynemün kivül teljes ellátás.

Az állás azonnal is elfoglalható.

Solymoson (u. p Mária-Radna) 1888. évi junius hó 21-én.

Papp Gábor,
körjegyző.

5238|1888. szám.

Hirdetmény.

A gyalog utak gondozása es azokon a szabad közlekedés akadályainak elháritása iránt a városi törvényhatósági bizottság által 12757|408 1884. sz. a. hozott és a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium 61869|1884. az. intézményével jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalog utak a ház és telek tulajdonos által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutakon d. u. 1—2 óra közt a másféle burkolattal ellátott gyalogutakon pedig este 7—8 óra közt meglocsolandók.

Ugyanazon szabályrendelet 8. §-a szerint a lakások takaritásánál a portörlőket az utczára kirázni tilos. Tükrök az utczán csak ugy szállithatók, ha azok üvege le van takarva.

Ezen pontokat azon figyelmeztetéssel hozom a lakosság tudomására, hogy mindazok, kik ezen §§-okat meg nem tartják, illetve megszegik, kihágást követnek le és a városi szegényalap javára forditandó 2—25 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1888. hó május 15-én.

Urbányi,
főkapitány.

10873|888.

Hirdetmény.

Az 1883 évi XXIII. t.-cz. 14. §-a értelmében felhivatnak a vadászatra használható fegyvert tartók, miszerint vadászatra nem használandó fegyvereikre vonatkozó vallomásaikat legkésőbb folyó junius hó 24-ig a városi adóügyi osztálynál, vadászatra használandó fegyvereikre vonatkozó vallomásaikat pedig julius hó végéig a királyi adóhivatalnál bemutassák, figyelmeztetvén egyuttal, hogy vallomást nem tett és fegyver tartási engedélyt nem nyert fegyver tulajdonosa a fent idézett törvényczikk 42., 43. §§-ai értelmében 10—20 frtig terjedhető birsággal, ennek behajthatlansága esetén 1—8 napi fogsággal büntettetnek.

Aradon, 1888. évi junius hó 16-án.

A városi tanács.

5362|1888. sz.

Hirdetmény.

Az országos selyemtenyésztés emelése érdekében a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium által 1883. évi október hó 22 én 60972. III. a. sz. a. kibocsájtott rendelet értelmében a községek tulajdonát képező területen, továbbá az állami, megyei- és községiutak, vagy utczák mellett kiültetett, de az ut- vagy utczatesthez tartozó területen álló szederfáknak selyemtermelési czéolkból szándékolt levelezését, azon házak tulajdonosai által kiknek háza előtt a szederfák állanak, meggátolni vagy a fák leveleit selyemtenyésztésl czélokra való felhasználásra alkalmatlanná tenni tilos.

Ezen tilalom ellen vétők vagy cselekvők kihágást követnek el, az 1887. évi április hó 4-én 15874. sz. a. kibocsátott belügyminiszteri rendelet értelmében 2 frtoi 20 frtig terjedeő pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében 12 órától 5 napig terjedő elzárással fognak büntettetni.

Aradon, 1888 évi május hó 22-én.

Urbányi
főkapitány.

Magy. kir. államvasutak 26978. sz.

Hirdetmény.

Közmunka- és közlekedési m. kir. miniszter ur ő nagyméltósága f. é. május 28-án 20,465 sz. a. kelt magas rendelete folytán, a m. k. álfamvasutak igazgatósága vezetése alatt épitendő Uj-Gradiska bródi első rangu vasuton létesitendő alépitményi, kavicsolási és felepitményi munkák továbbá az épületek és végre a pálya elzárás és beosztás helyreállitására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az egész vonalon végzendő munkákra tehetők.

A teljesitendő munkák megközelitő költségei az egész vonalon kerekszámban 1.284,000 frtra irányoztatott elő.

A részlettervek, a tervezeti árjegyzék és költségelőirányzat, e munkák végrehajtására vonatkozó feltételek továbbá az ajánlati minták és a pályázati feltételek a m. k. államvasutak D. I. (épitési) szakosztályában (Budapest Andrássy-ut 73—75. sz. III. emelet) f. évi junius 7től fogva reggeli 10 órától délután 2 óráig ugyszintén az épitési felügyelőségnél Uj-Gradiskán megtekinthetők.

Az ajánlat megtekintéséhez megkivántató müvelet az igazgatóság fentebb emlitett helyiségében mondott naptól kezdve megszerezhető.

Ezen épitési tárgyban teendő ajánlatok legkésőbb f. évi junius hó 25-én déli 12 óráig nyujtandók be a m, k. államvasutak igazgatósági épületében Andrássy-ut 73—75. szám alatt az I-ső emeleten A. I. (általános igazgatási) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegezve lepecsételve és a következő felirással nyujtandó be:

„Ajánlat az Uj-Gradiska bródi vasutvonalon létesitendő épitési munkák előállitására.“

Az elvállalandó munkákra 32,000 frt bánatpénz készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagyis f. évi junius hó 24. déli 12-ig leteendő a m. k. államvasutak főpénztáránál (Budapest, Andrássy-ut 73. szám földszint.)

Értékpapirok a letétet megelőző napi tőzsdei árfolyama szerint — de semmi esetre névértéken felül — a napi árfolyam 90 százalékával számittatnak.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénz térti vevény mellett adandók fel.

Budapest, 1888. évi junius hóban.

Az igazgatóság.

36,845 M. k r. államvasutak.

Hirdetmény.

Közm. és közl. m. k. miniszter ur ő nagyméltósága folyó évi ápril hó 24 én 14,602. sz. a. kelt magas rendelete folytán a m. kir. államvasutak igazgatósága vezetése alatt a Budapest Józsefvárosi váltótoronynál levő pályaszinbeni keresztezés kiküszöbölése czéljából szükséges földmunkáknak a mütárgyak alapozási és falazási munkáinak továbbá a kerepesi uti áthidalás vasszerkezetének, a vizvezetési, biztositási, pályaelzárási és magas épitményi munkáknak helyreállitására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Ajánlatok csak az összes itt felsorolt munkákra tehetők.

Az ajánlatok alapjául szolgáló tervek, a tervezeti árjegyzék és költségelőirányzat, a munkák végrehajtására vonatkozó feltételek, továbbá az ajánlati minták és pályázati feltételek a magyar királyi államvasutak D. I. szakosztályának épitési irodájában (Budapest VI. Andrássy-ut 73—75. szám III-ik emelet 36. ajtó) f. évi junius hó 9-étől fogva reggeli 9 órától délutáni 1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlat megtekintéséhez megkivántató müvelet szintén a fentebb emlitett helységben f. évi junius hó 9-étől kezdve megszerezhető.

Ezen épités tárgyában teendő ajánlatok legkésőbben f. évi junius hó 27 déli 12 óráig nyujtandók be a m. kir. államvasutak igazgatósági épületében Andrássy-ut 73—75. sz. a. az első emeleten A. I. (által. igazgatási) szakosztály főnökénél.

Minden ajánlat bélyegezve, lepecsételve és a következő felirással nyujtandó be:

„Ajánlat a Budapest Józsefvárosi váltótoronynál levő pályaszinbeni keresztezés kiküszöbölésére vonatkozó munkálatok elvállalására.“

A munkák elvállalására 8000 frt bánatpénz készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb az ajánlati tárgyalást megelőző napon vagy f. évi junius hó 26-án déli 12 óráig leteendő a magyar királyi államvasutak főpénztáránál. (Budapest Andrássy-ut 73—75. sz. földszint.)

Értékpapirok a letétet megelőző nap tőzsdei árfolyama szerint — de semmi esetre névértéken felül — napi árfolyam 90 százalékával számittatnak.

Posta utján beküldendő ajánlatok és bánatpénz térti vevény mellett adandók fel.

Budapest, 1888. évi junius hó 4-én.

A m. k. államvasutak igazgatósága.

10180|888.

Felhivás.

A hadmentességi dijról szóló 1880 évi XXVII. t.-cz. 14 §-a értelmében felhivatnak a hadkötelezettség alól az 1877. év óta felmentett hadmentességi dijkötelesek miszerint hadmentességi dijvallomásaikat (melyre a nyomtatvány az adóügyi osztálynál dijmentesen bármikor árvehető) folyó junius hó 18-ig az adóügyi osztálynál annálinkább beadják, mert a vallomásaikat elmulasztók ellen az 1880. évi XXVII. t.-cz. 20. illetve 22. §-ának teljes szigora fog alkalmaztatni.

Felhivatnak a saját érdekükben különösen és a munkadók miszerint dijköteles alkalmazottaikat a törvényes vallomástételre utasitsák, mert a vallomás hiányában a dijkötelesekre hivatalból is kivetendett hadmentességi dij az 1883. évi IX. t.-cz. 4. §-a értelmében a munkaadóktól fog behajtatni.

Aradon, 1888. évi junius hó 8-án.

A városi tanács.

633|k. h.

Hirdetmény.

Tekintettel a legközelebbi beállandó aratási munkákra, szükségesnek látom a lakosságot a nagym. m. kir. belügyminiszterium 54184|221. számu intézményével jóváhagyott mezőrendőri szabályok egyes pontjaira figyelmeztetni, jelesen:

15. §. Erőgabona mellett az ugarakon vagy dülő utakon, ugy tarlóföldeken a gabona elhordása előtt tüzet rakni valamint széna és gabonavontatók és buza keresztek közt vagy kazalok közelében lövöldözni tilos.

18. §. Minden cseléd és munkás köteles magát szabályszerü utijegygyel ellátni, mert mint igazolvány nélküli csavargók a tanyákba vagy házakba be nem fogadhatók.

23. §. Ki ezen szabályrendeletben foglaltak ellen vét, rendőri kihágát követ el, és 50 frtig terjedhető büntetéssel büntettetik.

Továbbá cséplőgépek körül foglalkozó munkások testi épségének megovása tekintetéből a gép tulajdonossa vér elállitó szereket ugymint e ersavas port sósavas oldattal telitett vattát vagy tépést és jodoform garret, nyomfoltokat, sebkötöket és főleg gumipólyát tartozik folyton készletben és kéznél tartani, bekövetkezhető sérülés esetén használhatók legyenek.

A gépfelügyelő csakis vizsgázott gépész lehet, és személyes felelősséggel tartozik, hogy ittas emberek a gép körül alkalmazást ne nyerjenek, idegeneknek a gép körül járni tilos.

Ezen szabályok meg nem tartása esetén a vétkes szinte 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntettetik.

Aradon, 1888. junius 16.

Urbányi,
főkapitány.

7|1888. k. p. v.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város központi választmánya részéről ezennel közhirré tétetik, hogy az arad városi választó kerületben az *országgyülési képviselő választóknak* a folyó évben kiigazitott és a jövő 1889-ik évben érvénynyel biró ideiglenes névjegyzéke *1888. julius 5-től 25-éig* bezárólag a városház tanácstermében közszemiére kitétetik.

A névjegyzék ellen irásban benyujtandó felszolamlások *f. évi julius 5-től 15-éig*, az ezekre szintén irásban teendő észrevételek pedig *folyó évi jrlius 16-tól 25-éig* Arad, szab. kir. város polgármesteri hivatalánál fogadtatnak el.

Aradon, 1888, évi junius 15.

Arad sz. kir. város központi választmánya.

Hirdetmény.

Szerb tövis név alatt ismert Xantium Spinosum kártékony növény tenyészésének ideje bekövetkezvén, a nagymélt. m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium 1872. évi 6420. sz. a. kelt körrendelete alapján felhivatnak a ház-, kert- és földtulajdonosok és bérlők, hogy telkeiken, ugy azok előtt az utczán és külső földjeiken mutatkozó szerbtövist még a mag kifejlődése előtt kiirtsák, a nyár folyama alatt mutatkozó sarju hajtásokat is kivágassák és megsemmisitsék, mert mulasztás esetében a mellett hogy az irtás a mulasztó tulajdonos és bérlő költségére hivatalból fog elrendeltetni, azonfelül a város szegény alap javára 2 frttól 10 frtig terjedő pénzbirságban fognak elmarasztaltatni.

Aradon, 1888. junius hó 18-án.

Urbányi,
főkapitány.

Nyomatja és kiadja az Ungerleider-féle könyvnyomda Aradon.